

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Polsko, Krakov

Jméno, příjmení: Jitka Lukášová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):

Jagellonská univerzita v Krakově, Ústav slovanské filologie, katedra českého a lužického jazyka

Počet vyučovaných studentů: 86, z toho lektor MŠMT 48 (velikost skupin podle ročníků: 38 + 15 + 13 + 12 + 8)

Počet výukových hodin týdně: 18 (devět hodin jazykových cvičení po devadesáti minutách v každém sémestru a konzultace; v zimním semestru intenzivní týdenní pobyt se studenty prvního ročníku v rozsahu čtyřiceti výukových hodin)

Popis stavu Ústavu slovanské filologie v akademickém roce 2018/19

Ústav slovanské filologie (Instytut Filologii Słowiańskiej, dále jen IFS) Jagellonské univerzity (dále UJ) si zatím i přes změny, které zavádí nový polský vysokoškolský zákon platný od února roku 2019, zachoval filologický profil studia i profil absolventa-filologa či překladatele. Bohemistika je na UJ vyučována jako vysokoškolský studijní obor a jazyková cvičení, nazývaná zde „lektorát“, jsou v rámci tohoto studia povinným předmětem.

Zřejmě díky tradici a dobré pověsti místní bohemistiky a také díky tomu, že sto procent našich absolventů nachází uplatnění na pracovním trhu v oboru, nemáme zatím problém s otevřením bakalářského studijního programu. Zcela jistě k tomu přispělo i zesílené úsilí všech vyučujících IFS propagovat ústav aktivně nejen na Facebooku a webových stránkách, ale i na různých kulturních akcích.

V bakalářském studijním programu nastala v Krakově nová situace, v 1. ročníku byla minulý rok i letos otevřena druhá skupina bohemistů. Do 1. ročníku v září nastoupilo 38 studentů.

V magisterském studijním programu je situace v posledních letech obtížnější, ale i zde jsme letos už v prvním kole přijímacího řízení přesáhli nutné minimum uchazečů k otevření magisterského studia.

V rámci „lektorátu“ jako předmětu byly jako každoročně modifikovány a aktualizovány testy a zkoušky a zpřesňovány náplně předmětů, vstupní požadavky, výstupní znalosti a dovednosti účastníků jednotlivých seminářů.

Charakteristika vyučovaných ročníků

Lektor MŠMT vyučuje od akademického roku 2017/18 oborové bohemisty od 2. do 5. ročníku¹, dříve jsem vedla výuku ve všech ročnících. Studenti přicházejí na univerzitu s nulovou znalostí jazyka, po 1. ročníku bakalářského studia musejí dosáhnout úrovně A2 a v recepci B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (dále jen SERR)², ve 2. ročníku musejí splňovat kritéria úrovně B1 a B2 podle SERR a ve 3. ročníku úroveň C1 podle SERR. Hodinová dotace je však nižší, než vyžaduje SERR.

V magisterském studijním programu vždy vyučuje pouze lektor MŠMT. Skupiny studentů IFS jsou doplňovány veškerými zájemci, z ekonomických důvodů jsou do magisterského programu přijímáni také studenti s nulovou znalostí českého jazyka. Práci v takovéto víceúrovňové skupině lze přirovnat k práci v malotřídní škole, studijní výsledky však musejí být co nejpodobnější výsledkům studentů, již studují obor celých pět let, protože všichni studenti skládají stejné závěrečné zkoušky. Tento druh výuky proto vyžaduje nejen zkušeného vyučujícího, který dobře ovládá oba jazyky a problematiku jejich interference, ale i cílevědomé studenty. Vyučovanou skupinu v 1. ročníku magisterského studia lze proto charakterizovat jako A1–C1 podle SERR.

V magisterském studiu si mnoho studentů vybírá individuální studijní plán, protože obvykle už mají stálé zaměstnání. Pro lektora to znamená rozšíření pracovních povinností o zadávání

¹ V 1. ročníku nyní vedou hodiny češtiny dr. Petr Jokeš a doktorandka, Mgr. Natalia Palich.

² V Krakově je zvykem v zimním semestru jezdit se studenty 1. ročníku IFS na povinný intenzivní jazykový kurz zaměřený na rozvoj jazykové kompetence studentů, pomáhající integraci nového studijního kroužku. S ohledem na to, že nyní lektor MŠMT v 1. ročníku nevyučuje, jsem poprvé nejela.

individuálních domácích prací, jejich opravu, individuální konzultaci a komunikaci s jednotlivými studenty (osobně nebo e-mailem, individuální konzultace po Skypu apod.). Toto vše lze ale zajistit díky nižšímu počtu studentů v magisterském studiu.

Každoročně se opakuje specifická situace – studenti IFS musejí na konci studia odevzdávat resumé svých bakalářských a magisterských prací v češtině (1–3 strany u bakalářské práce, kolem 8–10 stran u magisterské práce), s jejichž opravou a stylizací pomáhá lektor. A tak přestože na UJ není lektor akademickým pracovníkem a náplní jeho předmětů je praktické zlepšování jazykových znalostí i řečových dovedností, v daném kontextu je povinen vyučovat jak literárněvědnou, tak lingvistickou terminologii a věnovat pozornost výuce odborného stylu, čehož lze dosáhnout pouze navýšením počtu konzultačních hodin (od května do konce akademického roku v září).

Je rozhodně třeba zdůraznit, že studenti-bohemisté v Krakově jsou motivovaní, o výuku mají zájem, připravují se na ni a v seminářích i při individuálně zadávaných seminárních úkolech dobře pracují a dosahují dobrých výsledků, což jim pomáhá v nalezení práce.

Výukové materiály

Výukové materiály si musí lektor pro všechny ročníky vytvořit sám. Vzhledem k neexistenci vhodného studijního materiálu určeného polským rodilým mluvčím učícím se česky a vzhledem k omezenému výběru učebnic pro výuku češtiny jako cizího jazyka vhodných pro slovanské mluvčí a nemožnosti používat ve výuce učební materiály určené pro Neslovany je tato činnost odborně i časově poměrně náročná. Lektor učící polské rodilé mluvčí proto musí (vzhledem k blízkosti vyučovaných jazyků) studovat odbornou polsko-českou literaturu, učit se polsky, hledat shody i odlišnosti mezi oběma jazyky a vycházet při výuce ze specifické typologie studentských chyb.

Dalším důvodem pro tvorbu vlastních výukových materiálů jsou zmíněné víceúrovňové skupiny polských mluvčích v magisterském studijním programu. Samozřejmostí ve všech ročnících je používání multimediálních pomůcek pro češtinu (zejména videonahrávky k poslechu s porozuměním), které zejména pro vysoké úrovně komunikačních kompetencí vyučovaných na IFS v češtině jako cizím jazyce neexistují a jež je třeba vytvořit.

Další aktivity lektorky mimo výuku

1. V rámci pravidelné mimovýukové činnosti bych zmínila konzultace věnované jak jazyku, tak kultuře a realitám, které přesahovaly objem běžné práce vysokoškolského vyučujícího (několik pracovních dní v měsíci) a také zkoušky bohemistického pěveckého sboru, které se konaly dvakrát za měsíc a od února do května dvakrát v týdnu.
2. Nepravidelná mimovýuková činnost zahrnovala v říjnu 2018 organizační zajištění bohemistických přednášek hostů z katedry mediálních a kulturních studií a žurnalistiky Univerzity Palackého v Olomouci (doc. PhDr. Daniel Bína, Ph.D.) a katedry českého jazyka a literatury Západočeské univerzity v Plzni (PaedDr. Helena Chýlová, Ph.D.).
3. V říjnu 2018 jsem také na Asociaci učitelů češtiny jako cizího jazyka v Praze vedla workshop pro vyučující českého jazyka jako cizího s názvem *Specifika výuky řečové dovednosti mluvení na vysokých úrovních (B2 a C1 podle SERR) znalosti češtiny jako cizího jazyka na příkladu polských bohemistů*. Článek byl otištěn v letošním sborníku AUCČJ.
4. V listopadu 2018 proběhl na IFS monitoring nadřízených z DZS, který jsem částečně organizačně zajišťovala. Na katedře jsme přivítali Mgr. Zuzanu Šepsovou a PhDr. Olgu Vlachovou, zástupkyně DZS pro Program podpory českého kulturního dědictví v zahraničí.
5. Na počátku zimního semestru mi byly Českým velvyslanectvím ve Varšavě přiděleny peníze, díky nimž jsem ve spolupráci s Krajskou veřejnou knihovnou v Krakově připravila autorskou výstavu s názvem *Čeští a českoslovenští autoři literatury pro děti a mládež*. Přípravy se účastnili studenti všech ročníků bohemistiky, se kterými jsem přeložila vybrané úryvky krásné literatury do polštiny. Texty jsem pak opatřila stručnými medailonky autorů a graficky je zpracovala. Poté jsem organizačně zajistila vernisáž. Výstava byla ke zhlédnutí v Dětském oddělení knihovny v termínu 23. 11. 2018 – 23. 1. 2019 a další dva roky bude vystavena v knihovnách v menších městech Malopolského vojvodství.
6. V prosinci 2018 jsem jako každý rok zorganizovala pečení cukroví na vánoční večírek, kde jsme se vystoupili s bohemistickým sborem *Rapsodia bohemistyczna*. Také jsme na katedře pověsili výstavu *Co dali Czesi światu*, zapůjčenou od Českého centra ve Varšavě.

7. V lednu 2019 jsem organizačně zajistila přednášku doc. PhDr. Josefa Bartoně, Th.D., z katedry biblických věd Teologické fakulty Univerzity Karlovy.
8. V lednu 2019 jsem podala se svou studentkou, slečnou Aleksandrou Wójcik, studentský Diamantový grant polského Ministerstva vysokého školství.
9. V březnu jsem zorganizovala na katedře překladatelskou soutěž, již vyhlásil ÚJOP UK, a studentka IFS Małgorzata Mańka získala v Praze 3-6. místo.
10. V dubnu jsem v rámci Dne otevřených dveří Jagellonské univerzity vedla prezentaci o češtině a České republice v polském jazyce pro zájemce o studium na IFS.
11. V dubnu jsem organizačně zajistila pracovní návštěvu PhDr. Martina Proška, Ph.D., ředitele Ústavu pro jazyk český, na IFS.
12. V dubnu jsem také díky podpoře Českého literárního centra měla možnost zprostředkovat setkání studentů IFS s oceněnou spisovatelkou Alenou Mornštajnovou.
13. Na konci dubna jsem na žádost české ambasády ve Varšavě pomáhala při organizaci výstavy Velvyslanectví ČR s názvem *Krakov 30. dubna 1939 – Výstava při příležitosti 80. výročí vzniku Československého zahraničního vojska*.
14. V květnu jsme se sborem *Rapsodia Bohemistyczna* během Festivalu vědy zpívali na hlavní scéně na krakovském Hlavním náměstí. Potěšila nás pochvala od Jaromíra Nohavici, který nás pod pódiem poslouchal.
15. V květnu jsem částečně pomáhala s organizací pobytu Mgr. Jiřího Hrabala, Ph.D., z katedry bohemistiky Palackého univerzity v Olomouci.
16. Na konci května jsem organizačně zajistila přednášku Mgr. Romana Madeckého, Ph.D., z Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Krakov 31. července 2019

mgr et Mgr. Jitka Lukášová, Ph.D.

Přílohy

1. plakáty:

- 1.1 pracovní návštěva doc. Daniela Bíny – přednáška,
- 1.2 pracovní návštěva dr. Heleny Chýlové – přednáška,
- 1.3 autorská výstava *Czescy i czechosłowaccy autorzy literatury dziecięcej i młodzieżowej* – plakát a materiály z výstavy,
- 1.4 pracovní návštěva doc. Josefa Bartoně – přednáška,
- 1.5 pracovní návštěva dr. Martina Proška – přednáška,
- 1.6 pracovní návštěva Aleny Mornštajnové – autorské setkání,
- 1.7 pracovní návštěva dr. Josefa Hrabala (nepřipravovala jsem plakáty) – přednáška,
- 1.8 pracovní návštěva dr. Romana Madeckého – přednáška.

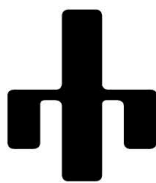
2. odkazy na propagační akce na internetu (odkazy na webové stránky IFS):

2.1 Den otevřených dveří UJ: http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_fSZ5/4530731/142262068

2.2 Festival vědy: http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_fSZ5/4530731/142546654

3. fotografie – z vernisáže výstavy, sbor s Jaromírem Nohavicou,

4. výstava (2 fotografie)

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu na přednášku

doc. PhDr. Daniela Bíny, Ph.D.,

z Katedry mediálních a kulturních studií
a žurnalistiky Filosofické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci

s názvem

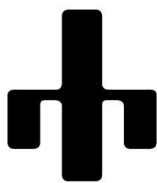
**Úvod do game studies a dějin
videoher v českém prostředí**

Kdy? Ve čtvrtek 26. 10. 2018 ve 14.45

Kde? IFS UJ, posluchárna 100

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu na přednášku

PaedDr. Heleny Chýlové, Ph.D.,

z Katedry bohemistiky Západočeské
univerzity v Plzni

s názvem

Jazyk youtuberů a vlogerů

Kdy? Ve čtvrtek 26. 10. 2018 v 16.30

Kde? IFS UJ, posluchárna 100

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

Eduard ŠTORCH
(1878 - 1956)

Josef LADA
(1887 - 1957)

František HRUBÍN
(1910 - 1971)

Jiří MAREK
(1914 - 1994)

Jiří ŽÁČEK
(1945)

23.11.2018 — 23.01.2019

Czescy i czechosłowaccy twórcy literatury dziecięcej i młodzieżowej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Josef ČAPEK
(1887 - 1945)

Karel ČAPEK
(1890 - 1938)

Ondřej SEKORA
(1899 - 1967)

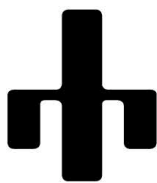

Václav ČTVRTEK
(1911 - 1976)

Pavel ŠRUT
(1940 - 2018)

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, ul. Rajska 1, parter. Wernisaż 23 listopada (piątek) 2018, godz. 1800

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu na přednášku

doc. PhDr. Josefa Bartoně, Th.D.,

z Katolické teologické fakulty Karlovy
Univerzity v Praze

s názvem

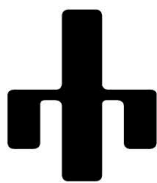
České biblické překlady

Kdy? Ve středu 23. 1. 2019 v 15.00

Kde? IFS UJ, Ingardena 3, posluchárna 100

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu na přednášku

PhDr. Martina Proška, Ph.D.,

ředitele Ústavu pro jazyk český Akademie
věd ČR v Praze,

s názvem

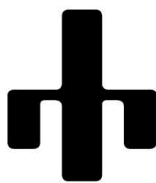
Současnost češtiny a Ústavu pro jazyk český

Kdy? V pondělí 8. dubna 2019 ve 13.15

Kde? IFS UJ, posluchárna 107

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu

na setkání se spisovatelkou

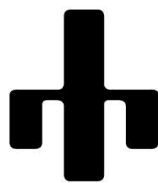
Mgr. Alenou Mornštajnovou
a její oceněnou knihou *Hana*

Kdy? V pondělí 15. dubna 2019 v 15.00

Kde? IFS UJ, posluchárna 107

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Katedra českého a lužického jazyka
zve všechny studenty a zájemce o český jazyk a
českou kulturu na přednášku

Mgr. Romana Madeckého, Ph.D.,

z Ústavu slavistiky Filosofické fakulty
Masarykovy univerzity v Brně

s názvem

Nálepkování oponentů jako diskursivní strategie

Kdy? Ve čtvrtek 30. května 2019 v 11.30

Kde? IFS UJ, posluchárna 115

Instytut Filologii Słowiańskiej UJ
ul. Romana Ingardena 3, 30-060 Kraków
<http://www.ifs.filg.uj.edu.pl/>
<https://www.facebook.com/ifs.uj>

